

**Razgovor s povodom:
Profesor dr Pavle Todorović,
jugoslovenski ambasador u Kanadi**

Posle više od pet godina prekida, Kanada je sredinom septembra prošle godine ponovo uspostavila diplomatske odnose sa Jugoslavijom na najvišem, ambadorskom nivou, kao prva zemlja sa severnoameričkog kontinenta koja je to učinila. Za jugoslovenskog ambasadora u Kanadi postavljen je profesor dr Pavle Todorović, ličnost poznata ne samo u političkim krugovima Srbije

ovih razgovora osetio sam jedan izuzetno pozitivan trend ka zblizavanju i vraćanju kanadsko-jugoslovenskih odnosa, ne samo političko-diplomatskih nego i ekonomskih i kulturnih, na onaj nivo koji je postojao pre početka svih ovih tragičnih događaja na prostorima prethodne Jugoslavije.

U susretima sa kanadskim sagovornicima podsetio sam ih, između ostalog, da u mom rodnom Kragujevcu

Želja mu je da okupi naše ljude u Kanadi – naš dopisnik u gostima kod ambasadora g. Pavla Todorovića

Povratak u međunarodnu zajednicu

Podrška OCAO-a za uspostavljanje direktne avionske linije Beograd – Toronto – Beograd ukazuje na mogućnost da JAT za Kanadu poleti već početkom ovog proleća

i Jugoslavije, čovek koji je, između ostalog, od decembra 1989. do marta 1994. godine bio i ministar za zaštitu životne sredine u Vladi Republike Srbije i predsednik komisije Savezne vlade za humanitarna pitanja. Tačno tri meseca od njegovog dolaska na ambadorsku dužnost u kanadsku prestonicu Otavu razgovarali smo sa gospodinom Todorovićem o njegovim prvim utiscima, mnogobrojnim aktivnostima i kontaktima koje je već ostvario sa Kanadanima.

– Dobro sam primljen i doživeo sam veoma lepu dobrodošlicu od kanadske strane nakon mog zvaničnog postavljanja za ambasadora. Prisustvovao sam i prvom zasjedanju novoizabranog kanadskog parlamenta, a imao sam i druge kurtoazne susrete sa predstavnicima kanadskih vlasti. Tokom

postoji spomenik posvećen kanadskim lekarima i medicinskim sestrama koji su izgubili živote lečeći srpske vojnike u Prvom svetskom ratu. To niko u našoj zemlji ne može da zaboravi. Smatram da je veoma značajno istaći upravo tu činjenicu o tradicionalnom prijateljstvu kanadskog i jugoslovenskog naroda – rekao je g. Todorović.

U aktuelnim odnosima između Kanade i Jugoslavije postoji izvestan broj nerešenih pitanja. Koji su Vaši osnovni prioritetni zadaci u obnavljanju pokidanih veza između dve zemlje i šta ste već preduzeli i učinili?

– Pre svega, neophodno je učiniti da se u Kanadi vrati pravi imidž Jugoslavije i da se razjasne mnogobrojne neistine koje su poslednjih godina pisane o nama. Veoma mi je milo da se ovih dana u

Kanada je poznata kao zemlja koja brine o ekologiji, pa su mogući i putevi saradnje

od 30 ambasadora iz različitih zemalja koje sam zamolio da se zalažu za predstavljanje Jugoslavije u njenom pravom svetlu.

Drugi deo mojih aktivnosti usmeren je na obnavljanje i intenziviranje ekonomske saradnje između Kanade i Jugoslavije. Kanada upravo privrednu saradnju stavlja u prvi plan. Mi već imamo nekoliko potpisanih ugovora sa Kanadom u ovoj sferi. To je ugovor sa Elektroprivredom Srbije oko istraživanja minerala bora na padinama Kopaonika. Jugoslavija je jedna od najbogatijih zemalja mineralom borom koji se upotrebljava u vrhunskoj, kompjuterskoj tehnologiji. Takođe, kanadska strana je zainteresovana i za investiranje istraživanja u zoni borskog rudnika i Majdanpeka u oblasti separacije ruda.

Inače, gotovo svakodne-

kanadskim novinama pojavljuju napisi koji imaju jedan sasvim drugačiji ton i pristup u odnosu na Jugoslaviju. Moja je namera da animiram kanadske političke krugove i celokupni diplomatski kor ovde u Otavi oko pomoći da se vratimo u Ujedinjene nacije i međunarodne agencije ove svetske organizacije, kao i u međunarodne finansijske institucije, te da dobijemo kompletnu političku rehabilitaciju. Do sada sam u Otavi razgovarao sa više

Specijalno za VIVU – Otava

vno dobijam pozive od kanadskih firmi, čiji su vlasnici poreklom i Jugosloveni, koje traže partnera za privrednu saradnju u SRJ, između ostalog i na planu proizvodnje i prometa „zdrave hrane”. Veoma je značajno ove kontakte nastaviti i podržati i nadam se da ćemo već do početka proleća organizovati susret privrednih delegacija, na visokom nivou, između dve zemlje.

U Montrealu je, upoznaje nas g. Todorović, nedavno boravila i delegacija Savezne vlade, na čelu sa saveznim ministrom za saobraćaj gospodinom Dejanom Drobñakovićem, koja je na poziv predsednika Saveta ICAO-a (Međunarodne organizacije za civilno vazduhoplovstvo) gospodina Asada Kotaite vodila dvodnevne iscrpne razgovore o pitanjima avio-saobraćaja. Najviši predstavnici ICAO-a su izneli čvrsto obećanje da će sa svoje strane ponovo pokrenuti pitanje što bržeg povratka Jugoslavije u članstvo ICAO-a, agencije Ujedinjenih nacija koja predstavlja najveći autoritet u oblasti civilnog vazdušnog saobraćaja u celom svetu.

Tom prilikom, ističe profesor Todorović, po preporuci predsednika Saveta ICAO-a gospodina Kotaite i šefa jugoslovenske delegacije, ja sam ambasadoru Turske u Kanadi uručio kompletnu dokumentaciju i zatražio hitnu intervenciju najviših turskih vlasti u cilju vraćanja JAT-ovog aviona „boing B 737-300” koji, i pored svih presuda Vrhovnog suda Turske i zalaganja ICAO-a i bilateralne diplomatije, privatna kompanija „Bosforus” još uvek zadržava na istanbulskom aerodromu.

Profesor Todorović je podsetio da se razmatralo ponovno uspostavljanje direktne JAT-ove avionske linije na relaciji Beograd – Toronto – Beograd. Uglavnom, podrška ICAO-a za uspostavljanje ovog saobraćaja je jasna. Sve formalnosti koje su vezane za ovo pitanje su skoro završene i ovog meseca očekuju se još neki dogovori između JAT-a i predstavnika

Malo je zemlja koje toliko vode računa o zaštiti čovekove sredine, o čistim vodama i vazduhu koji ljudi dišu

kanadskih imigracionih vlasti. Realne su šanse da JAT ponovo počne da leti iz Beograda za Kanadu već u prvoj polovini 1998. godine.

Treći, ne manje značajan, posao biće usmeren na dijasporu – kaže Todorović. – Posetio sam naše iseljenike i njihove organizacije u Montrealu, Torontu, Otavi. Moja želja je da okupim naš narod ovde, da znaju da je Ambasada SRJ mesto gde može svako da dođe, bez obzira na versku ili političku pripadnost. Trudiću se da uprostim administraciju i ubrzam usluge našim građanima oko dobijanja pasoša. Takođe, jedan od mojih prioritarnih zadataka je da ponovo povežem pokidane naučne i kulturne veze matice sa dijasporom. Ja sam već uspostavio kontakte sa mnogim našim uglednim ljudima ovde u Kanadi koji žele da pomognu zemlji i institucijama iz kojih su izašli.

Kakvi su Vaši utisci o spremnosti Kanade da sa svoje strane sada doprinese povratku Jugoslavije u svetsku zajednicu i njene organizacije i institucije?

– Nema sumnje da Kanada želi da pomogne Jugoslaviji! Ta želja je uočljiva i izražena je u gotovo svim razgovori-

ma koje sam ovde vodio sa najvišim rukovodstvom Kanade. Ne treba zaboraviti da je Kanada među prvim zemljama sa Zapada postavila ambasadora u Beogradu. Nedavno sam imao to zadovoljstvo da budem primljen kod predsednika kanadskog parlamenta i da mu uručim poziv predsednika Veća građana naše Savezne skupštine da poseti Jugoslaviju. Taj poziv je sa zadovoljstvom prihvaćen i istovremeno je izražena želja da i naši parlamentarci uskoro dođu ovde u posetu svojim kanadskim kolegama. Prilikom uručivanja akreditiva generalnom guverneru Kanade gospodinu Romeu le Blanku dotakli smo niz pitanja koja nisu protokolarno uobičajena.

Jednom rečju, doživeo sam Kanadu kao zemlju koja gaji pozitivne simpatije prema Saveznoj Republici Jugoslaviji i koja je spremna da pomogne našoj zemlji da se vrati u međunarodnu zajednicu, tamo gde joj je i mesto. Generalno gledajući, mislim da postoji jedan izuzetno pozitivan trend u nameri Kanade da sa svoje strane doprinese povratku Jugoslavije u svetsku zajednicu.

Kao bivši dugogodišnji republički ministar za zaštitu

životne sredine izvesno je da ćete posebnu pažnju posvetiti uspostavljanju što tešnje saradnje i u toj oblasti, u kojoj Kanada uživa veliku reputaciju i ugled u celom svetu.

– Smatram da je vrlo značajno unaprediti saradnju između dve zemlje i na planu zaštite životne sredine. Jugoslavija je nedavno dobila tu počast da bude organizator Centra za zaštitu životne sredine balkanskih zemalja. Sa druge strane, Kanada je, kao što je poznato, jedna od vodećih zemalja u svetu u ovoj oblasti, sa vrlo striktnim propisima koji se primenjuju i poštuju. Primera radi, ja ovde još nisam imao prilike da vidim nekoga da puši u kancelariji ili na javnom mestu.

Naravno – rekao je na kraju našeg razgovora g. Todorović – za mene kao čoveka koji je gotovo svoj ceo radni vek posvetio zaštiti životne sredine ovaj projekat predstavlja poseban izazov. Trudiću se da otvorim sve te kanale koji će moći da „hrane” naš Centar za zaštitu životne sredine balkanskih zemalja, kako bi on u potpunosti odgovorio svojoj nameni i funkciji.

Bojan Ž. Bosiljčić